

2020 | Μάιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

Αρχές Οικονομικής Θεωρίας

ΕΠΑ.Λ.

Α' Μάθημα Ειδικότητας

Σάββατο 16 Μαΐου 2020 | Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

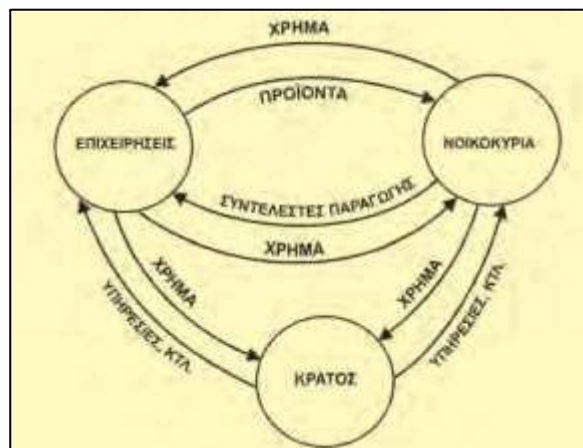
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

- A1. α. ΣΩΣΤΟ, σελ. 12.
β. ΛΑΘΟΣ, σελ. 17.
γ. ΛΑΘΟΣ, σελ. 133.
δ. ΣΩΣΤΟ, σελ. 153.
ε. ΛΑΘΟΣ, σελ. 164.
- A2. 1. α. υλικό, διαρκές, κεφαλαιουχικό αγαθό. σελ. 11-12.
2. β. της Ελλάδας, σελ. 134.

ΘΕΜΑ Β

- B1. σελ. 23 - 24: παρ. 10. Ο όρος οικονομικό κύκλωμα χαρακτηρίζει το σύνολο των σχέσεων που δημιουργούνται μεταξύ των βασικών μονάδων ενός οικονομικού συστήματος. Στην απλούστερη μορφή του, το οικονομικό κύκλωμα περιλαμβάνει τις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων, νοικοκυριών και κράτους και δείχνει τις ροές αγαθών,

παραγωγικών συντελεστών και χρήματος που παρατηρούνται στην οικονομία. Το **διάγραμμα** που περιγράφει το οικονομικό κύκλωμα, δείχνει ότι μεταξύ επιχειρήσεων και νοικοκυριών υπάρχουν δύο αντίθετες ροές. Τα προϊόντα που παράγονται από τις επιχειρήσεις ρέουν προς τα νοικοκυριά όπου και καταναλίσκονται. Οι παραγωγικοί συντελεστές που κατέχουν τα νοικοκυριά ρέουν προς τις επιχειρήσεις όπου μετατρέπονται σε προϊόντα. Για καθεμία από τις ροές αυτές υπάρχει μια αντίθετη ροή χρήματος. Βέβαια υπάρχουν και συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων, οι οποίες όμως δεν εμφανίζονται στο διάγραμμα. Το Κράτος εμφανίζεται να δημιουργεί ροές και με τις επιχειρήσεις και με τα νοικοκυριά προς τα οποία προσφέρει υπηρεσίες και υλικά αγαθά και από τα οποία εισπράττει χρηματικά ποσά. Το οικονομικό κύκλωμα του διαγράμματος μπορεί εύκολα να γίνει πολύ περίπλοκο, αν προστεθούν οι διάφορες ροές που στην πραγματικότητα συμβαίνουν. Μπορούμε π.χ. να προσθέσουμε τις συναλλαγές που γίνονται μεταξύ επιχειρήσεων, νοικοκυριών και Κράτους με άλλες χώρες. Κάτι τέτοιο όμως θα έκανε το διάγραμμα δυσνόητο, χωρίς να προσθέσει τίποτα στην κατανόηση του οικονομικού κυκλώματος. Πρέπει όμως να γίνουν δύο **σχόλια**: Πρώτο, ότι οι ροές είναι συνεχείς, δηλαδή συμβαίνουν σε κάθε χρονική στιγμή. Δεύτερο, ότι οι ροές αυτές δεν έχουν πάντοτε το ίδιο μέγεθος, δηλαδή ο όγκος των συναλλαγών μπορεί να μεταβάλλεται, καθώς η παραγωγική δραστηριότητα αυξάνεται ή μειώνεται.

- B2.** σελ. 142 – 143: παρ. 10. Το Α.Ε.Π. είναι ένα μέγεθος που μας πληροφορεί για την οικονομική ευημερία μιας χώρας. Το κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π. μετρά το βιοτικό επίπεδο της χώρας. Όμως, **παρά τη σπουδαιότητα και χρησιμότητά του το Α.Ε.Π. παρουσιάζει ατέλειες και αδυναμίες**, οι οποίες οφείλονται σε πολλές αιτίες. Οι σπουδαιότερες είναι: **α)** Το Α.Ε.Π. δεν περιλαμβάνει την αξία της παραγωγής που αφορά στην ιδιοκατανάλωση, γιατί αυτή δε γίνεται αντικείμενο αγοραπωλησίας. **β)** Το Α.Ε.Π. είναι ποσοτικός και όχι ποιοτικός δείκτης. **γ)** Το Α.Ε.Π. αγνοεί τη σύνθεση και την κατανομή της παραγωγής. **δ)** Το Α.Ε.Π. δεν συμπεριλαμβάνει την αξία των αγαθών και υπηρεσιών της παραοικονομίας.

ΘΕΜΑ Γ

α. Δεδομένου ότι, όταν όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται στην παραγωγή του X, τότε η οικονομία παράγει 400 μονάδες του αγαθού Ψ, στον συνδυασμό A θα έχουμε $X = 400, \Psi = 0$. Εφαρμογή του τύπου της σελ. 21:

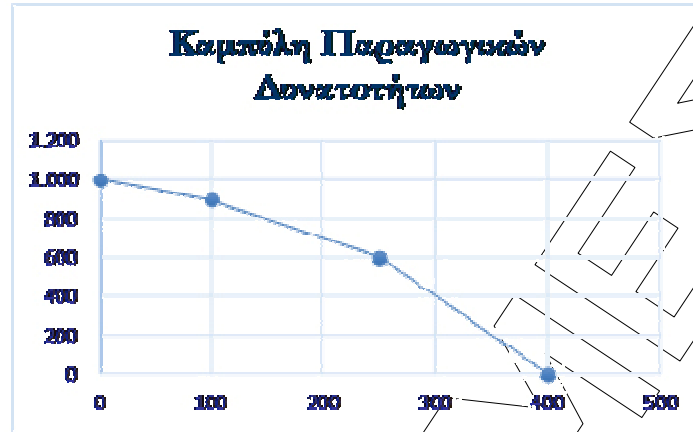
$$KE_{X \text{ σε } \Psi (A-B)} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = 4 \Leftrightarrow \frac{\Psi - 0}{400 - 250} = 4 \Leftrightarrow \Psi = 600 \text{ μονάδες}$$

$$KE_{X \text{ σε } \Psi (B-\Gamma)} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = 2 \Leftrightarrow \frac{\Psi - 600}{250 - 100} = 2 \Leftrightarrow \Psi = 900 \text{ μονάδες}$$

$$KE_{X \text{ σε } \Psi (\Gamma-\Delta)} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = 1 \Leftrightarrow \frac{\Psi - 900}{100 - 0} = 1 \Leftrightarrow \Psi = 1.000 \text{ μονάδες}$$

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	ΑΓΑΘΟ X	ΑΓΑΘΟ Ψ	KE _{X σε Ψ}
A	400	0	4
B	250	600	2
Γ	100	900	1
Δ	0	1.000	

β. Σελ. 18: Η Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων της οικονομίας είναι κοίλη προς την αρχή των αξόνων και η κλίση της είναι αρνητική. Το Κόστος Ευκαιρίας είναι αυξανόμενο για αυτό το λόγο συνηθίζουμε να λέμε ότι ακολουθεί το νόμο του αυξανόμενου κόστους. Η πορεία του Κόστους Ευκαιρίας οφείλεται στην καταλληλότητα των συντελεστών παραγωγής και στον τρόπο που αυτοί μετακινούνται από τη μία παραγωγική διαδικασία στην άλλη.

γ. Σελ. 20: Η Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων δείχνει τις μεγαλύτερες ποσότητες ενός προϊόντος που είναι δυνατόν να παραχθούν σε μία οικονομία για κάθε δεδομένη ποσότητα του άλλου προϊόντος.

Σελ. 18: Οι βασικές υποθέσεις πάνω στις οποίες στηρίζεται η Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων είναι: **Πρώτο**, η οικονομία χρησιμοποιεί τους παραγωγικούς συντελεστές που έχει στη διάθεσή της αποδοτικά (ορθολογικά). **Δεύτερο**, η τεχνολογία της παραγωγής είναι δεδομένη. **Τρίτο**, η οικονομία παράγει δύο μόνο προϊόντα.

Σελ. 21 - 22: Το Κόστος Ευκαιρίας όχι μόνο δεν είναι ίδιο, αλλά είναι **αυξανόμενο**. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι συντελεστές παραγωγής δεν είναι εξίσου κατάλληλοι για την παραγωγή των αγαθών. Καθώς αυξάνεται και η παραγωγή του X, αποσπώνται από την παραγωγή του Ψ συντελεστές που είναι όλο και λιγότερο κατάλληλοι για την παραγωγή του X. Απαιτούνται, δηλαδή, ολοένα και περισσότερες μονάδες από το αγαθό Ψ για την παραγωγή κάθε επιπλέον μονάδας του X, πράγμα που σημαίνει αυξανόμενο Κόστος Ευκαιρίας.

δ. Πρέπει να υπολογίσουμε τη μέγιστη ποσότητα του Ψ όταν παράγονται 200 μονάδες του X:

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	ΑΓΑΘΟ X	ΑΓΑΘΟ Ψ	ΚΕ _X σε όρους Ψ
B	250	600	
B'	200	;	2
Γ	100	900	

2020 | Μάιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

Άρα θα ισχύει:

$$KE_{X \text{ σε } \acute{\alpha}\rho\omicron\upsilon\varsigma \Psi (B-B')} = 2 \Leftrightarrow \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} = 2 \Leftrightarrow \frac{\Psi - 600}{250 - 200} = 2 \Leftrightarrow \Psi - 600 = 100 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \Psi = 700 \text{ μονάδες προϊόντος}$$

Συνεπώς, για να αυξηθεί η παραγωγή του X από 0 σε 200 μονάδες, πρέπει η παραγωγή του Ψ να μειωθεί από 1.000 σε 700, δηλαδή **πρέπει να θυσιαστούν** $1.000 - 700 = 300$ μονάδες προϊόντος.

- ε. Πρέπει να υπολογίσουμε τη μέγιστη ποσότητα του X **όταν παράγονται** $1.000 - 50 = 950$ μονάδες Ψ:

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	ΑΓΑΘΟ X	ΑΓΑΘΟ Ψ	KE _{X σε όρους Ψ}
Γ	100	900	
Γ'	;	950	1
Δ	0	1.000	

Άρα θα ισχύει:

$$KE_{X \text{ σε } \acute{\alpha}\rho\omicron\upsilon\varsigma \Psi (\Gamma-\Gamma')} = 1 \Leftrightarrow \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} = 1 \Leftrightarrow \frac{950 - 900}{100 - X} = 1 \Leftrightarrow 100 - X = 50 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow X = 50 \text{ μονάδες προϊόντος}$$

Συνεπώς, για να αυξηθεί η παραγωγή του Ψ από 950 σε 1.000 μονάδες, πρέπει η παραγωγή του X να μειωθεί από 50 σε 0, δηλαδή **πρέπει να θυσιαστούν** $50 - 0 = 50$ μονάδες προϊόντος.

ΘΕΜΑ Δ

- α. Εφαρμογή των τύπων της σελ. 136 - 137:
Για το έτος 2016:

2020 | Μάιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

$$\begin{aligned} \text{Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές} &= \frac{\text{Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές}}{\text{Δείκτης τιμών}} * 100 \Leftrightarrow 150 \\ &= \frac{150}{\text{Δείκτης τιμών}} * 100 \Leftrightarrow 100 = \text{Δείκτης τιμών} \end{aligned}$$

Για το έτος 2017:

$$\begin{aligned} \text{Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές} &= \frac{\text{Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές}}{\text{Δείκτης τιμών}} * 100 \Leftrightarrow 125 = \\ &= \frac{250}{\text{Δείκτης τιμών}} * 100 \Leftrightarrow 200 = \text{Δείκτης τιμών} \end{aligned}$$

Για το έτος 2018:

$$\begin{aligned} \text{Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές} &= \frac{\text{Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές}}{\text{Δείκτης τιμών}} * 100 \Leftrightarrow 250 \\ &= \frac{400}{\text{Δείκτης τιμών}} * 100 \Leftrightarrow 160 = \text{Δείκτης τιμών} \end{aligned}$$

ΕΤΗ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΟ Α.Ε.Π.	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ Α.Ε.Π.	ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ
2016	150	150	100
2017	250	125	200
2018	400	250	160

Έτος βάσης είναι το 2016 καθώς το ονομαστικό Α.Ε.Π. είναι ίσο με το πραγματικό Α.Ε.Π. και ο Δείκτης Τιμών είναι ίσος με 100.

β.

Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές (2019)

$$= \text{Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές (2018)} + 25\%$$

$$* \text{Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές (2018)} = 400 + 25\% * 400 = 500$$

$$\text{Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές (2019)} = \frac{\text{Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές}}{\text{Δείκτης τιμών}} * 100 =$$

$$= \frac{500}{192} * 100 \cong 260$$

2020 | Μάιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

Πραγματική μεταβολή του Α.Ε.Π. μεταξύ των ετών:

$$\begin{aligned}\Delta\text{Α.Ε.Π.} &= \text{Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές (2019)} - \text{Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές (2018)} \\ &= 260 - 250 = 10\end{aligned}$$

Πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του Α.Ε.Π. μεταξύ των ετών:

$$\begin{aligned}\Delta\text{Α.Ε.Π.}\% &= \frac{\text{Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές (2019)} - \text{Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές (2018)}}{\text{Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές (2018)}} \\ &*100 = \frac{260 - 250}{250} * 100 = 4\%\end{aligned}$$

γ. Εφαρμογή του τύπου της σελ. 142:

Για το έτος 2018:

$$\text{κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π.} = \frac{\text{Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές}}{\text{πληθυσμός}} = \frac{250}{10.000} = 0,025$$

Για το έτος 2019:

$$\text{κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π.} = \frac{\text{Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές}}{\text{πληθυσμός}} = \frac{260}{133.000} = 0,02$$

Παρατηρούμε ότι το κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π. μεταξύ των δύο ετών **μειώθηκε** κατά 0,005 μονάδες και επειδή το μέγεθος αυτό μετρά το βιοτικό επίπεδο της χώρας θα μπορούσαμε να πούμε, με άλλα λόγια, ότι φαίνεται **μία μικρή χειροτέρευση**.

δ. Εάν τεθεί ως έτος βάσης το 2018, πρέπει να γίνει αλλαγή στους Δείκτες Τιμών των ετών που μας ενδιαφέρουν ως εξής:

$$\Delta\text{T}'2018 = \frac{\Delta\text{Τρέχοντος έτους}}{\Delta\text{Έτους βάσης}} * 100 = \frac{160}{160} * 100 = 100$$

$$\Delta\text{T}'2017 = \frac{\Delta\text{Τρέχοντος έτους}}{\Delta\text{Έτους βάσης}} * 100 = \frac{200}{160} * 100 = 125$$

$$\Delta\text{T}'2016 = \frac{\Delta\text{Τρέχοντος έτους}}{\Delta\text{Έτους βάσης}} * 100 = \frac{100}{160} * 100 = 62,5$$

2020 | Μάιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

$$\text{Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές (2018)} = \frac{\text{Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές}}{\text{Δείκτης τιμών}} * 100 = \frac{400}{100} * 100 = 400$$

$$\text{Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές (2017)} = \frac{\text{Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές}}{\text{Δείκτης τιμών}} * 100 = \frac{250}{125} * 100 = 200$$

$$\text{Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές (2016)} = \frac{\text{Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές}}{\text{Δείκτης τιμών}} * 100 = \frac{150}{62,5} * 100 = 240$$